motýli

veronica
CENTRUM HOSTĚTÍN

metodický materiál

kresby © Pavel Procházka

Ministerstvo životního prostředí

Otakárek fenyklový

Samci a samice praktikují tzv. hilltoping, což znamená, že se setkávají na vyvýšených místech v terénu jako jsou vrcholky kopců. Patří u nás mezi zvláště chráněné druhy, nicméně v současnosti není bezprostředně ohrožen.

Babočka kopřivová, admirál, paví oko

Celá čeleď babočkovitých má na rozdíl od jiných druhů denních motýlů zakrslé přední končetiny. Některé druhy jako je **babočka admirál** (*Vanessa atalanta*), jsou rozšířeny kosmopolitně, takže se s nimi mimo Evropu můžeme potkat rovněž v Severní Americe i Asii.

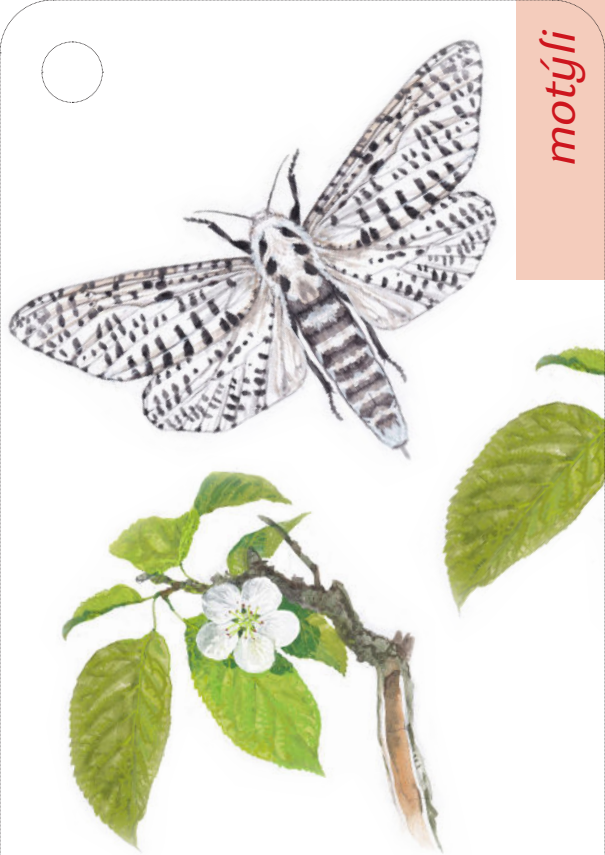

Drvopleň hrušňový

Jeho housenky vyhlodávají ve dřeni větví ovocných stromků až 35 cm dlouhé chodby, kde se následně také zakuklují. V našem prostředí jsou housenky vázány hlavně na jabloně a hrušně. Dospělí samečci jsou vždy menší než samičky.

Bělásek ovocný

Počátkem 90. let 20. století byl u nás dočasně nezvěstný, pak se však začal šířit z oblastí trvalého výskytu v Německu do severních a západních Čech. V současnosti je stále nezvěstný na celé Moravě. Po celém Česku nicméně můžeme potkat řadu dalších běláscích druhů, jako je **bělásek zelný**, **rezedkový**, **řeřichový** a další.

Žluťásek řešetlákový

Oproti ostatním žluťáskům a běláskům nemá tento druh na křídlech ani náznak černé kresby, takže je snadné jej určit. Dospělí motýli se mohou dožívat až kolem 11 měsíců, což je řadí k nejdéle žijícím dospělcům lepidofauny u nás.

Jasoň dymnivkový

Druh obývá řídké lesy a lesní lemy, kde jsou jeho housenky vázány na porosty **dymnivek**. U nás se větší populace vyskytují jen na jižní a střední Moravě. Motýli jsou aktivní zejména během slunečného počasí, ráno se intenzivně slunní s rozevřenými křídly.

Modrásek bahenní

Živnou rostlinu tohoto druhu je **krvavec toten**. Zajímavý je životní cyklus – jeho housenky totiž při čtvrtém instaru vypadávají pod rostlinu, odkud jsou mravenci přeneseny k další péči do mraveniště. Jsou totiž schopny vylučovat látky, které v mravencích budí dojem, že jde o jejich vlastní kukly.

Ohniváček černočárný

Obývá podmáčené a bažinaté louky. U nás je vázán zejména na oblast jižní Moravy. Samci jsou teritoriální a na samice čekávají na osluněné vegetaci. Živnou rostlinou housenek jsou především **šťovíky**. Druh se postupně rozšiřuje, a to zejména díky vzestupu ploch nitrofilní vegetace.

Okáč bojínkový

Jeho housenky jsou vázány na lipnicovité rostliny a pozorovat se dají zejména v noci, neboť se přes den zpravidla úspěšně skrývají. Dospělci se živí nektarem a mezi jejich oblíbené rostliny patří kvetoucí bodláky či chrpy.

Soumračník čárečkovaný

Jde o nejhojnější druh ze všech našich soumračníků. Samci jsou velmi teritoriální, často ze svého území vyhánějí jiné samce i jiné druhy hmyzu. Byl zavlečen do Severní Ameriky, kde škodí na pícninách.

Bělásek řeřichový

Motýl. u něhož lze pozorovat výraznou pohlavní dvojtvárnost. Samice jsou na líci křídel pouze bílé s černou kresbou, samci mají vnější polovinu předních křídel jasně oranžovou. Housenky jsou příležitostnými kanibaly.

Vřetenuška obecná

Jde o naši největší a nejhojnější vřetenušku. Jako jediná naše vřetenuška má na předních křídlech šest červených skvrn. Housenky se živí různými bobovitými rostlinami. Dospělci mají výstražné zbarvení a v případě napadení vylučují jedovatý sekret s obsahem kyanovodíku a histaminu.

Lišaj šeříkový

Rozpětím křídel se řadí k největším lišajům vůbec. Na hrudi dospělců je možné vidět dvě modrošedé skvrny připomínající oči. Housenky na živných rostlinách zaujímají postoj, při němž mají vzpřímenou přední část těla a hlavu mírně skloněnou směrem k podkladu.

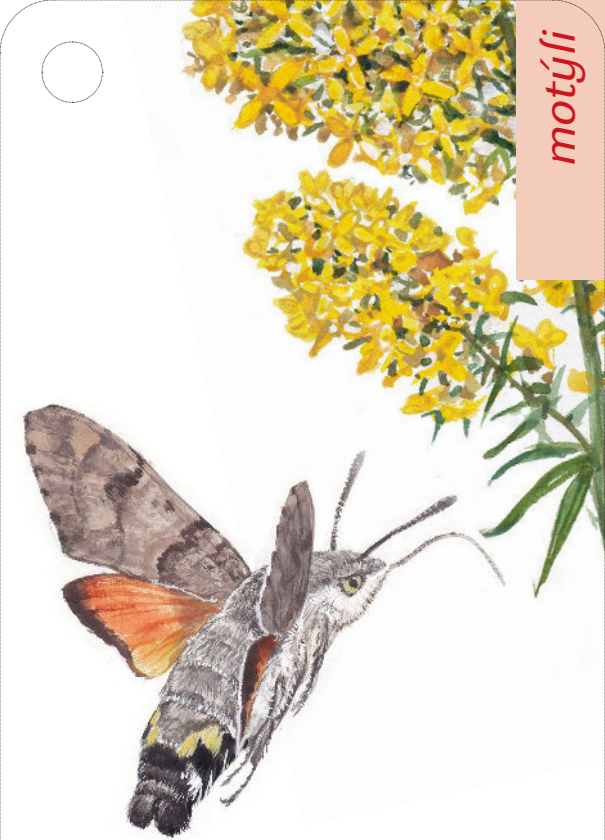

Dlouhozobka svízelová

Jde o tažného motýla, jehož výskyt je vázán zejména na jižní Evropu, odkud k nám během měsíce května přilétá. Při sání nektaru neusedá přímo na květy, ale rychlým třepotáním křídel se drží ve vzduchu. Lidově je tak označován jako „kolibřík“.

Přástevník medvědí

Své druhové jméno dostal tento motýl díky tělu porostlému hustým „kožichem“. Jeho výrazné zbarvení zadních křídel varuje predátory před skutečností, že tělo motýla obsahuje jedovaté látky. V horských polohách sousedních států vystupuje přástevník až do nadmořských výšek okolo 2 000 m, lze ho potkat i v oblastech za polárním kruhem.

Martináč bukový

Obývá hlavně bukové a dubové porosty, kde se samci ve dne pohybují houpavým letem nízko nad zemí a hledají samičky, nejčastěji usazené na listech nebo kmenech, které vylučují feromony. Samci je zachytí díky velmi citlivým tykadlům. Dospělé housenky martináčů se kuklí v půdě, listí nebo mechu.

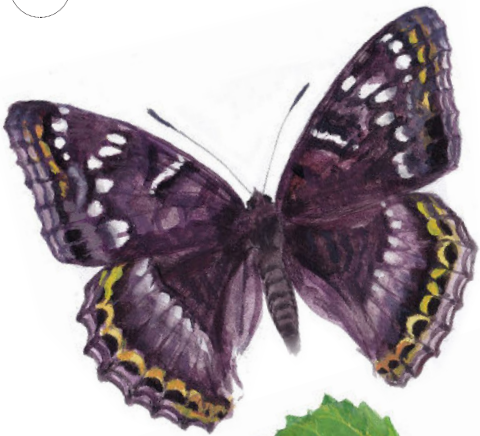

Bělopásek topolový

Za teplých dnů se slétají dospělí motýli bělopáska k zemi, kde sají vláhu a minerály z bahna, výkalů či mršin. Nejčastěji se ale vyskytují samostatně vysoko v korunách stromů. Jde o ohrožený a zvláště chráněný druh motýla.

Batolec duhový

Dospělci jsou výbornými letci a během dopoledních hodin přijímají potravu v podobě mízy stromů a medovice mšic. Samci rovněž vyhledávají hnijící látky, nebo sají na vlhké půdě, díky čemuž získávají potřebné minerály, podobně jako příbuzné druhy.